

KOULUN JA KIRJASTON YHTEISTYÖ

Lukeva koulu Vaasan malli

V A A S A .

Koulun ja kirjaston yhteistyö

Koulun ja kirjaston yhteistyön malli yhdistää kirjaston ja koulun. Koulun ja kirjaston yhteistyö täydentää Kirjastopolkua, joka on osa kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Yhteistyön tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Kirjastopolun sisällöt ovat etusijalla kouluille tarjottavissa palveluissa.

Koulun ja kirjaston yhteistyössä on jaettu vastuita kirjaston henkilökunnan ja opettajan kesken. Kirjasto on sitoutunut toteuttamaan vuosittain kohdat, jotka on merkitty tekstillä *Kirjastopolku*. Muita koulun ja kirjaston yhteistyön kohtia toteutetaan aina mahdollisuuksien mukaan.

Vuosiluokka 1

Tavoitteet

- Oppilas innostuu kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta, valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa ja kehittämään lukuharrastustaan.
- Oppilaassa herää kiinnostus lastenkirjallisuuteen.
- Oppilas saa myönteisiä lukukokemuksia.
- Oppilas tutustuu kirjastopalveluiden käyttöön ja harjoittelee löytämään itselleen sopivaa luettavaa.
- Oppilas tutustuu monilukutaidon eri osa-alueisiin (esim. kuvanlukutaito).

Sisällöt

- **Kirjastokortin hankkiminen:** Oppilaiden omat yhteistyössä perheiden kanssa. Ryhmällesi voidaan tehdä oma kirjastokortti. Kortti on voimassa vuoden kerrallaan ja se on syytä päivittää lukuvuoden alussa myös yhteystietojen osalta.
Järjestää: Opettaja ja huoltajat
- **Kirjasto-opastus (Kirjastopolku):** Mitä tapahtuu kirjastossa? Kuinka saa kirjastokortin? Miten lainausautomaatti toimii? Opastuksessa käydään läpi kirjastonkäytön perusasiat ja luetaan ääneen satu. Kirjastoauton avulla opastus on sovellettavissa myös kouluille, joilla on pitkä matka kaupunginkirjaston toimipisteeseen. Opastus toteutetaan luokassa, jonka jälkeen oppilaat voivat tutustua kirjastoautoon.
Järjestää: Kirjasto
Varaa: Opettaja varaa kirjastopedagogilta
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopakettin ennakoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopakettin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopakettin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Järjestää: Opettaja
Elämysten Vaasa: Elämyksiä kirjallisuudesta, mitä satuja ja tarinoita liittyy Vaasaan?
Järjestää: Opettaja, voi yhdistää Lulun lukupaketin tilaamiseen

Vuosiluokka 2

Tavoitteet:

- Oppilas ylläpitää ja kehittää lukutaitoaan ja lukuinnostustaan.
- Oppilaassa herää kiinnostus lastenkirjallisuuteen.
- Oppilas pystyy lukemaan omalle tasolleen sopivan kirjan ja kertomaan siitä muille.
- Oppilas tutustuu kirjastopalveluihin ja osaa käyttää niitä.

Sisällöt:

- **Lainauskäynnit:** Kaikki ryhmät ovat tervetulleita kirjastoon lainauskäynnille. Lainauskäynti onnistuu myös ennen kirjaston avaamista. Varaa käyntiaika etukäteen, varsinkin jos haluat ohjatun käynnin tai käynnin ennen aukioloaikaa. Voit varata luokallasi myös vakituisen kirjastoajan kerran viikossa tai harvemmin pääkirjastosta tai omasta lähikirjastostasi. Lainauskäynnit voi toteuttaa myös kirjastoautolla.
Järjestää: Opettaja
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopaketin ennakkoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopaketin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopaketin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Energinen Vaasa: tieto- ja kertomuskirjoja energia-aiheeseen liittyen (esim. Kestävä kehitys, kiertotalous, ravinto ja ravinnon tuotanto, energian tuotanto, energiateknologia, sähkö, ilmastonmuutos)
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kerää

Vuosiluokka 3

Tavoitteet:

- Oppilas lukee monipuolisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tekstejä.
- Oppilas oppii käyttämään kirjastoa ja häntä kannustetaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön.
- Oppilas etsii itseään kiinnostavaa luettavaa ja saa tukea lukuharrastukselleen.
- Oppilas lukee koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta.
- Oppilas harjoittelee kuvanlukutaitoa ja pohtii kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.
- Painotetaan monikulttuurista kieliympäristöä: tutustutaan luokkatovereiden kieliin ja kulttuureihin.

Sisällöt:

- **Kirjavinkkaus (Kirjastopolku):**
Järjestää: Kirjasto
Varaa: kirjastopedagogi, vähintään 2 vko ennen toivottua ajankohtaa

V A A S A .

Muuta: Kerro varausta tehdessäsi, onko vinkkaukseen liittyen erityisiä toiveita (MMT/S2, selkokirjat, helppolukuiset, muita toiveita)

- **Lainauskäynnit**

Järjestää: Opettaja

Vuosiluokka 4

Tavoitteet:

- Oppilas lukee monipuolisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tekstejä.
- Oppilas etsii ja lukee itseään kiinnostavaa ja omalle tasolleen sopivaa luettavaa ja saa tukea omaehtoiselle lukemisen harrastamiselle.
- Oppilas oppii käyttämään kirjastoa aktiivisesti ja monipuolisesti.
- Hyödynnetään esimerkiksi kaupunginkirjaston tarjoamaa kirjavinkkausta sekä harjoitellaan lukupiiriä työskentelytapana.
- Harjoitellaan monilukutaitoa tutustumalla erilaisten lehtien kirjoituksiin.
- Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta sekä pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Sisällöt:

- **Elämysten Vaasa:** Elämyksiä kirjallisuudesta, mitä kirjasto voi tarjota oppimisympäristönä?
Järjestää: Opettaja
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopaketin ennakkoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopaketin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopaketin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kokoaa
- **Lainauskäynnit**
Järjestää: Opettaja

Vuosiluokka 5

Tavoitteet:

- Oppilas lukee monipuolisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tekstejä.
- Oppilas oppii käyttämään kirjastoa.
- Oppilas oppii kehittämään omaa kielellistä ja kulttuurista identiteettiään, arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä käyttämään mediaa ja kulttuuripalveluja.
- Oppilas tutustuu median tuottamiin kuviin.
- Oppilas tuottaa oman sanoma- tai aikakauslehtijutun.

Sisällöt:

- **Tiedonhaun opetus (Kirjastopolku):** Video-opastus ja omatoimisia tehtäviä kirjaston verkkosivun / verkkokirjaston käytöstä.
Järjestää: Kirjasto
Varaa: Kirjastopedagogi, vähintään 2 vko ennen toivottua ajankohtaa
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopakettin ennakoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopakettin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopakettin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Energinen Vaasa: tieto- ja kertomuskirjoja energia-aiheeseen liittyen (esim. Kestävä kehitys, kiertotalous, ravinto ja ravinnon tuotanto, energian tuotanto, energiateknologia, sähkö, ilmastonmuutos)
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kokoaa
- **Lainauskäynnit**
Järjestää: Opettaja

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

- Oppilas lukee monipuolisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tekstejä.
- Oppilas tutustuu journalismiin sanoma- ja aikakauslehtien avulla
- Oppilas tuottaa oman sanoma- tai aikakauslehtijutun.
- Tutustutaan elokuvagenreihin. Tarkennetaan kirjallisuuden alalajeja. Kannustetaan ja tuetaan oppilaan omaehtoista kulttuuriharrastuneisuutta.

Sisällöt

- Mahdollisesti etävinkkaus yhdessä alueen muiden kirjavinkkaajien kanssa.
Järjestää: Kirjasto
- **Lainauskäynnit**
Järjestää: Opettaja
- **Aikakausmedian Tehdään juttu kirjastossa -mediakasvatuksen oppimiskokonaisuus.** Tehtävät tehdään opettajan johdolla, kirjastovierailulla käydään opettajan ohjaamana tutustumassa sanoma- ja aikakauslehtiin. Tavoitteet: monipuolinen tiedonhaku, omien lehtijuttujen tekeminen. Ilmainen materiaali, lisätietoa ja tilausohjeet <https://www.aikakausmedia.fi/mediakasvatus/mediakasvatusmateriaalit-eri-opetusasteille/mediakasvatus-kouluissa/tehdään-juttu-kirjastossa/>
Järjestää: Opettaja, pyydä tarvittaessa kirjastolta opastusta

Vuosiluokka 7

Tavoitteet:

- Hyödynnetään lähiympäristöä sekä kaupungin kulttuuri- ja mediatarjontaa (esimerkiksi kirjastopalveluja)
- Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.
- Integroidaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja lukutaidon kehittymistä myös eri oppiaineiden teksteihin.
- Havainnoidaan erilaisia tekstilajeja ja huomioidaan opetuksessa monilukutaito ja laaja tekstikäsitelmä: tutkitaan sanallisia, kuvallisia, auditiivisia, numeerisia ja kinesteettisiä eli eleisiin ja ilmeisiin pohjautuvia tekstejä.
- Harjoitellaan kaunokirjallisuuden päälaajien sekä peruskäsitteiden tuntemusta.
- Käytetään kaunokirjallisuuden päälaajien ja peruskäsitteiden käyttöä tekstien tulkitsemisen välineenä.
- Tutkitaan myös kuvaa ja tekstiä yhdistäviä tekstilajeja, kuten sarjakuvaa yhteistyössä esimerkiksi kuvataiteen kanssa.
- Tarkastellaan kerronnan keinoja kirjallisuuden ja esimerkiksi elokuvan näkökulmasta.
- Kokonaisteoksia luettaessa keskitytään nuortenkirjallisuuteen.
- Oppilas voi osoittaa kirjallisuuden harrastuneisuutta esimerkiksi lukudiplomin avulla.
- Oppilas löytää omiin mielenkiinnonkohteisiin ja taitotasoon sopivaa luettavaa

Sisällöt

- **Amazin Library Race (Kirjastopolku):** Toiminnallinen tutustuminen pääkirjastoon ja talon muihin toimijoihin
Järjestää: Kirjasto
Varaa: opettaja varaa kirjastopedagogilta, vähintään 2 vko ennen toivottua ajankohtaa
- **Lainauskäynnit**
Järjestää: Opettaja
- **Elämysten Vaasa:** Elämyksiä kirjallisuudesta, tietokannat ja tietoverkot yhteistyössä kirjaston kanssa
Järjestää: Opettaja, pyydä tarvittaessa neuvoja kirjastolta
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopaketin ennakkoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopaketin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopaketin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kokoaa

Vuosiluokka 8

Tavoitteet:

- Hyödynnetään lähiympäristöä sekä kaupungin kulttuuri- ja mediatarjontaa (esimerkiksi kirjastopalveluja)

V A A S A .

- Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.
- Tarkastellaan kaunokirjallisia tekstejä eri alalajien näkökulmasta.
- Asiatekstien opiskelussa havainnoidaan tieto- ja mielipidetekstien eroja, pyritään nimeämään eri tekstilajeja sekä tunnistamaan niille tyypillisiä piirteitä ja kohderyhmiä.
- Voidaan tutkia erilaisia vaikuttamisen tapoja ja kielellisiä piirteitä sekä toisen tekstiin viittaamista, perustelutapoja ja retorisia keinoja.
- Laajennetaan kaunokirjallisuuden tulkintaa sekä syvennetään kerronnan keinojen ja käsitteiden käyttöä tulkinassa.
- Oppilas oppii valitsemaan, käyttämään, tulkitsemaan ja arvioimaan monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.
- Luetaan runoja ja nuortenkirjallisuutta sekä voidaan tutustua myös aikuistenkirjallisuuteen ja eri lajien klassikoihin.

Sisällöt

- **Kirjavinkkaus (Kirjastopolku):**
Järjestää: Kirjasto
Varaa: kirjastopedagogi, vähintään 2 vko ennen toivottua ajankohtaa
Muuta: Kerro varausta tehdessäsi, onko vinkkaukseen liittyen erityisiä toiveita (MMT, selkokirjat, helppolukuiset, muita toiveita)
- **Lainauskäynnit**
Järjestää: Opettaja
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopakettin ennakoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopakettin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopakettin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Merellinen Vaasa: tieto- ja kertomuskirjoja merelliseen aiheeseen liittyen.
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kokoaa

Vuosiluokka 9

Tavoitteet:

- Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.
- Korostetaan monilukutaidon ja tekstinymmärtämisen merkitystä jatko-opinnoissa ja työelämässä.
- Kiinnitetään huomiota myös eri kulttuurien vaikutteisiin Suomessa sekä monikulttuurisuuteen.
- Hyödynnetään monipuolisesti paikallista kulttuuria oppimateriaalina sekä Vaasan kaupungin kulttuuriopetussuunnitelmaa.
- Tutustutaan yleisen kirjallisuuden ja suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin ja keskeisiin tyylivirtauksiin (erityisesti romantiikka, realismi, modernismi ja nykykirjallisuus).

V A A S A .

- Voidaan toteuttaa jokin kirjallisuuteen liittyvä projekti, esimerkiksi kirjallisuuskansio tai -portfolio, esite tai ryhmätyöprojekti, jonka suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa huomioidaan myös oppilaiden osallisuus.

Sisällöt

- Lainauskäynnit
Järjestää: Opettaja
- **Lulun lukupaketti:** Voit tilata ryhmällesi aineistopakettin ennakkoon ja noutaa sen haluamastasi kirjaston yksiköstä. Lomake aineistopakettin tilaukseen löytyy [täältä](#). Aineistopakettin toimitusaika on vähintään yksi viikko.
Energinen Vaasa: tieto- ja kertomuskirjoja energia-aiheeseen liittyen (esim. Kestävä kehitys, kiertotalous, ravinto ja ravinnon tuotanto, energian tuotanto, energiateknologia, sähkö, ilmastonmuutos)
Järjestää: Opettaja tilaa, kirjasto kokoaa.

